

DIUMENGE XVII DE DURANT L'ANY (B)

Vós assacieu de bon grat tot vivent, diu el salmista. Els texts d'aquest diumenge il·lustren aquesta bondat de Déu. Eliseu nodreix un centenar d'homes amb només uns pans, i encara en sobra. Encara amb menys pa Jesús nodreix una multitud; també aquí hi ha sobres! Déu manifesta l'abundància dels seus dons en favor nostre a fi que nosaltres puguem viure baix la seva mirada i esdevenir – segons l'expressió de Pau – un sol Cos i un sol Esperit.

APROFUNDIR LA PRIMERA LECTURA:

2 Reis 4, 42-44

S'ofereix a Eliseu pa de les primícies, el primer pa fet amb la nova collita. Segons la legislació del llibre del Levític (23, 17). Aquest pa és ofert a Déu, després va als sacerdots. Hi ha fam i Eliseu fa distribuir aquest pa al poble. Déu eixampla aquest gest. Segons la seva Paraula, el petit poc del nodriment esdevé aliment sobreabundant. El pa, fruit de la terra i del treball dels homes, esdevé pa de vida per a una multitud.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El lector prepararà la seva lectura a fi d'anunciar-la calmadament tenint en compte els diferents temps del relat.

- El context Eliseu : Hi havia una gran fam...

El do fet a Eliseu per aquest desconegut: *un home de Baal-Salisà va anar a dur a l'home de Déu, Eliseu, vint pans d'ordi, els primers de la collita i vi novell.*

El diàleg entre Eliseu i el seu servent:

- *Eliseu digué al seu servidor: «Dóna-ho a tota la comunitat i que mengin.»*
- *El servidor li contestà: «Com puc donar això a un centenar d'homes?»*
- *Però Eliseu insistí: «Dóna-ho a tota la comunitat i que mengin. Això diu el Senyor: Tots en menjaran i encara en sobrarà.»*
- *Ell ho repartí, en menjaren i encara en sobrà, tal com el Senyor havia dit.*

EL SALM 144

Salm a la glòria del Déu de l'Aliança. Déu és a prop del seu poble. Els seus fidels es recorden del que ell ha fet per ells i com a intervingut en la seva història, duent a terme les seves gestes. El Senyor alliberador és també el Déu de la creació. El qui ha creat el món a l'origen és també aquell que actualment continua assaciant de bon grat tots els vivents.

PER APROFUNDIR LA SEGONA LECTURA: Efesis 4, 1-6

A la primera part de la seva carta als Efesis, l'apòstol Pau celebra l'esplendor del disseny de Déu: reunir-ho tot (recapitular-ho tot) en Crist, cridar a jueus i pagans, reconciliats per la sang de la creu, a formar un sol cos.

Després d'una llarga meditació sobre el misteri de Crist i de l'Església, Pau aborda ara la part exhortativa de la seva carta, crida a conduir-se d'acord amb la crida, la vocació a la que han estat cridats: *Us deman que ...* A la primera frase, Pau emprà dues vegades la imatge dels "llogams": ell que està encadenat a causa del Senyor, demana als cristians d'unir-se uns als altres pel lligam de la pau. Aquest lligam no és un simple gest d'amistat sinó la resposta a una crida (vocació) rebuda de Déu per la que constitueix el cos de l'Església. La unitat de l'Església té la seva font en Déu, Pare de tots els éssers humans.

Un sol cos, un sol Esperit. El Cos és l'Església... L'esperit, és l'ESPERIT SANT que reuneix i construeix l'Església com a cos de Crist.

Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme. El Senyor, és JESUCRIST. Per a rebre el baptisme, sacrament de la iniciació cristiana, cal confessar que Jesús és Senyor. Així s'afirma l'estret lligam entre el Senyor, la fe i el baptisme.

Un sol Déu i Pare: Creador de totes les coses i font de fecunditat, ell és el PARE de tots els creients que ell omple amb els seus beneficis.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

La Carta als Efesis comporta dues parts distintes que serà bo remarcar durant la proclamació.

- **L'encoratjament de Pau a conduir una vida vertaderament cristiana.....**

Germans, jo, pres per la causa del Senyor, us prego que visqueu com ho demana la vocació que heu rebut, amb tota humilitat i mansuetud, amb paciència, suportant-vos amb amor els uns als altres, no escatimant cap esforç per estrènyer la unitat de l'esperit amb els llogams de la pau.

- **La raó profunda del compromís de menar una vida digna:** *Un sol cos i un sol esperit, com és també una sola l'esperança que neix de la vocació rebuda. Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme, un sol Déu i Pare de tots, que està per damunt de tot, actua a través de tot i és present en tot*

PER APROFUNDIR L'EVANGELI JOAN 6, 1-15

El pa multiplicat en abundància....

Abandonant provisionalment l'evangeli de Marc, el leccionari B manlleva a Joan el relat de la multiplicació dels pans, al que s'hi empelta, repartit en quatre diumenges, el discurs del Pa de vida.

L'únic miracle que ens aporten els quatre evangelis (Marc ho fa dues vegades: 6, 35-44 i 8, 1-9), el redactor del quart Evangeli centra en Jesús la multiplicació dels pans : ell és el personatge que condueix l'acció d'un cap a l'altre.

Passat a l'altra riba del llac de Galilea, Jesús pujà a la muntanya i s'hi assegué amb els deixebles.

- *alçà els ulls, veié la gentada que anava arribant...*
- *sabent el que anava a fer, interroga a Felip: «On comprarem pa perquè puguin menjar tots? Necessitaríem molts diners per poder donar només un tros de pa a cadascun. (lit. El salari de dues centes jornades (un denaris per dia) no bastarien).*

- A pesar de la desproporció (5 pans i 2 peixos) per una multitud d'uns cinc mil homes, els ordena que els facin asseure.
- Pren el pa, dóna gràcies i, contra tota versemblança, distribueix l'aliment llargament multiplicat.
- Ordena recollir els troços.
- En fi, mesurant l'ambigüitat de l'entusiasme de la multitud associada així, es retira a la muntanya.

Nou mannà d'un nou Èxode...

Aquest relat, centrat en Jesús, està ben arrelat en el passat bíblic, que ell porta al seu acabament, i anuncia l'Eucaristia.

S'inscriu en un RERAFONS Bíblic que és important desvelar per captar-ne tota la seva riquesa de significació.

+ El redactor s'inspira en la multiplicació dels pans en el CICLE D'ELISEU.

- La mateixa desproporció:
  - Vint pans d'ordi per a 100 persones, en el primer cas
  - 5 pans d'ordi i dos peixos per a uns cinc mil homes, a l'evangeli.
- El mateix embaràs dels testimonis:
  - Com donar açò a 100 persones? Interroga el servent d'Eliseu.
  - El salari de 200 jornals no bastaria, respon Felip.
- La mateixa inversemblant consigna:
  - Donau-ho tot a la gent, insisteix Eliseu.
  - Feu-los asseure, mana Jesús.
- La mateixa sobreabundància del pa compartit:
  - Ells en menjaren i en sobrà... conclou el llibre dels Reis.
  - N'ompliren 12 paners amb els troços sobrants, escriu Joan.

Així Joan vol manifestar com el gest de Jesús sobrepasa el que només havia estat una pàl·lida figura dels temps messiànics futurs. I si la profusió de restes sobrepasa infinitament el de l'episodi del cicle d'Eliseu, és per a significar que, aquell dia, Jesús no solament ha partit el pa per a una multitud, sinó per a tots els homes.

+ El relat joànic multiplica igualment les al·lusions als esdeveniments de l'Èxode.

- *Jesús pujà a la muntanya* nou Sinaí on Jesús, nou Moisès, donarà al seu poble la Paraula de Déu i el nou Mannà.

- L'autor situa l'escena quan *s'acostava la Pasqua*, inscrivint així l'esdeveniment en el rerefons de l'alliberament de l'esclavitud d'Egipte. És un nou Èxode que s'inaugura, una nova Pasqua que s'anuncia, la de Jesús (cf. Joan 2, 13.20; 11, 55-57).
- Pel que fa a la pregunta de Jesús a Felip: *On comprarem pa perquè puguin menjar tots?»* es fa ressò de la de Moisès davant les murmuracions dels hebreus en el desert: *On trobaré la carn per donar a aquest poble?* (Nm 11, 13). Però nota X. Léon-Dufour, *a diferència de Moisès inquiet, Jesús "sabia el que anava a fer"... El "fer" de Jesús no s'aturarà en el prodigi, ell inclou allò que el miracle n'és el signe: perquè la multitud tengui la vida, Jesús donarà molt més que pans meravellosos, no solament les paraules escoltades del Pare, sinó la seva persona a través de la mort* (Lecture de l'Évangile selon Jean. Tom II, Seuil, pag. 107).

I si Joan afegeix que ell deia açò a Felip "per posar-lo a prova", és també referència a la prova del poble dels hebreus al moment de la travessa del desert.

Tantes al·lusions que fan del pa multiplicat una nou mannà destinat a nodrir el nou poble conduit per un nou Moisès: Jesús.

Però si aquest relat enfonsa les seves arrels profundament en el passat bíblic, també anuncia l'Eucaristia.

Marchedour, observa: *El llenguatge és el que tenien costum els cristians de la comunitat de Joan sentir durant les celebracions eucarístiques: prengué els pans, donà gràcies (v.11)... com al vespre de la Cena, Jesús mateix distribueix (i no els deixebles com en els texts dels sinòptics). Res s'ha de perdre (v. 12): aquesta remarcament tradueix la preocupació de sobrepassar el sol temps històric de Jesús. Jesús dona amb excés, amb escreix, (2, 6) perquè l'Església, també ella, es beneficiï del do. Jesús ha vingut "perquè els homes tenguin vida i en tenguin en sobreabundància (10, 10). Ho fa per a totes les generacions cristianes* (L'Évangile de Jean, Centurion, p. 101).

... del que Jesús n'és el nou Moisès:

Cas únic a l'evangeli de Joan, el taumaturg és aclamat per la multitud que reconeix en ell, més que un simple profeta: el personatge promès per Déu, al Deuteronomi 18, 15, que seria semblant a Moisès: *«Segur que aquest home és el profeta que havia de venir al món.»* deia la gent.

Però en tost d'obrir-se, en la fe, a allò que el miracle significa, la multitud s'atura en el pa que l'ha nodrit. La multitud prova de tancar Jesús en la concepció molt terrenal que se'n fa del messiès: *Jesús, sabent que anaven a apoderar-se d'ell per fer-lo rei...*

També Jesús es retira a la muntanya tot sol. No és el profeta com el desitja el poble esperant un Messies terrenal.

- A. Marchedour conclou: D'aquest primer relat, retinguem que molt hàbilment ell sobreposa tres moments diferents: el temps de l'Èxode on començà l'aventura d'Israel, la trobada històrica amb Jesús, que forma la trama del relat, i el temps de l'Església. Açò deu voler dir que a través d'aquestes tres situacions històriques, diferents, roman una mateixa

pregunta radical. Com creure en Déu en el desert (mannà)? A través de l'encarnació (Jesús) en l'Església (l'eucaristia)?

L'objectiu de Jesús a Joan és menys manifestar la SEVA COMPASSIÓ PER LA MULTITUD SENSE MENJAR QUE DESVETLLAR LA SEVA VERTADERA IDENTITAT; per açò, Joan ha relegat al darrer pla els deixebles per a centrar tot el seu relat en la persona poderosa de Jesús que condueix els esdeveniments i els interpreta. El relat acaba amb un fracàs, però la continuació del relat acaba en un fracàs, però a continuació provarà de fer triomfar la revelació aprofundint el simbolisme del pa ja present en el signe. Aleshores aprendrà que aquell que donava el pa era el mateix pa dels homes (c. O. C. P. 101).